

tü észrevételeinek figyelembevételére, illetőleg megtárgyalása után jelen alakját nyerte.

A tervezethez általánosságban a következőket jegyzem meg:

A rendelettervezet szerkesztésénél figyelemmel kellett lenni elsősorban arra, hogy az iparilag értékesíthető találmányok szabadalmaztatása, értékesítése és nyilvánosságáhozatala tekintetében az 1939. II. tc. /a továbbiakban: HT./, valamint az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 2.640/1939.M.E. számú rendelet/ a továbbiakban Vr./ már tartalmaz bizonyos rendelkezéseket. Nevezetesen a Ht. 117.§-a értelmében iparilag értékesíthető találmányt szabadalmaztatás vagy más okta- lom megszerzése végett külföldön bejelenteni, továbbá bel- földön szabadalmaztatni és akár bel-, akár külföldön bármi- lyen módon értékesíteni vagy nyilvánosságra hozni csak enge- déllyel szabad. A Ht. szerint az engedélyt az iparügyi mi- niszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve adja meg.

A Gazdasági Főtanács fentebb említett határozatát a Ht. idé- zett rendelkezéseivel egybevetve megállapítható, hogy a Gaz- dasági Főtanács határozata az iparilag értékesíthető találmá- nyoknak belföldön való szabadalmaztatására, értékesítésére vagy nyilvánosságra hozására vonatkozó eddigi jogszabályok megváltoztatását nem kívánta. Mégis az alább részletezem. Kifejtendő okokból szükségesnek mutatkozott, hogy a találmá- nyok külföldön való szabadalmaztatása és értékesítése kér- désének új szabályozásával egyidőben a találmányok belföldön való szabadalmaztatása és értékesítése kérdésének új szabá- lyozásával egyidőben a találmányok belföldön való szabadal- maztatásának stb. kérdése is újból szabályoztassék.

A Gazdasági Főtanács határozatából kétségtelenül megállá- pítható, hogy a kormány a találmányok külföldön való érté- kesítését a magyar gazdasági élet szempontjából a maga el- lenőrzése alá kívánja vonni. Annak az előfeltétele azonban, hogy a külföld valamely találmányt a maga javára ne érté- kesíthessen, legelsősorban az, hogy a találmány ne juthas- son a külföld tudomására. A külföld valamely találmányról vagy úgy szerezhethet tudomást, hogy a találmány Magyarorszá- gon - pl. a találmányra vonatkozó szabadalmi leírás kinyo- matása révén - nyilvánosságra kerül, vagy pedig magánosok- tól származó közlés alapján. Ebből szükségképen következik, hogy a találmányok külföldön való értékesítése felett hat- hatós ellenőrzés csak akkor gyakorolható, ha ugyanannak a találmánynak belföldi szabadalmaztatása, értékesítése és nyil- vánosságra hozatala tekintetében is érvényesülnek mindazok a szempontok, amelyek a külföldi értékesítésre irányadók.

A Gazdasági Főtanács határozatát szövszerint hajtva végre, fenn kellett volna tartani a HT-nek azt a rendelkezést, hogy a találmányok belföldön való szabadalmaztatása stb. kérdésében az iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve járjon el, míg a találmányok külföldi szabadal- maztatásának stb. kérdését a Találmányok Értékesítését Enge- délyező Bizottság hatáskörébe kellett volna utalni.

Az engedélyezésnek ez a kettős rendszere azonban azt a veszedelemet rejtette volna magában, hogy az engedélyezés kérdésében eljáró hatóságok intézkedései révén - különösen, ha ez a két hatóság az engedélyezési eljárás során különböző szempontokat érvényesítene, - egyes találmányok nem a kívánt mértékben volnának a magyar gazdasági élet felvirágoztatására felhasználhatók. Természetesen a célszerűség is amellett szól, hogy az engedélyezést minden esetben ugyanaz a hatóság végezze.

A kifejtettek alapján szükségesnek látszott, hogy a HT. és a Vr.-nek az iparilag értékesíthető találmányokra vonatkozó rendelkezései teljes egészükben a Gazdasági Főtanács határozatának szellemében átdolgoztassanak és a Gazdasági Főtanács határozatában foglalt rendelkezésekkel együtt egységes szerkezetbe foglalassanak. Ez utóbbit egyébiránt a 34/1948.sz. minisztertanácsi határozat kötelezően elő- is írja.

A rendelettervezet megszerkesztésénél figyelemmel kellett még lenni arra a körülményre, hogy amíg a HT. értelmében az engedélyt csak abban az esetben lehet megtagadni - akár bel-, akár külföldi szabadalmaztatás stb. kérdésében - ha a találmány a hadviselés szempontjából fontos, addig a Gazdasági Főtanács határozata a külföldi szabadalmaztatás stb. kérdésében ezt a korlátozást elejtette. Ha a HT.-ben a hadviselés szempontjából fontos találmányok tekintetében a kormánynak biztosított, szinte korlátlan hatalom minden megszorítás nélkül kiterjesztetnék minden egyéb találmányra is, ez a körülmény egyrészt károsan befolyásolhatná a magyar feltalálók tevékenységét, amelyre pedig a magyar gazdasági élet felvirágoztatása céljából ma fokozottan szükség van, másrészt a külföldet is elriaszthatná attól, hogy találmányaikat értékesítés végett Magyarországra hozzák. Éppen ezért - amint erre az alábbiakban az egyes §§-oknál még részleteiben is rámutatok - szükségesnek mutatkozott a HT. egyes rendelkezéseinek az adott viszonyokhoz igazodó módosítása.

A rendelettervezethez részleteiben a következőket jegyzem meg.

ad 1.§.

Az 1.§./1/ bekezdése a HT. 117.§-ának /1/ bekezdésétől annyiban különbözik, hogy azon túlmenően, a Gazdasági Főtanács határozatának megfelelően engedélyhez köti a találmány külföldön való bejelentésére vagy külföldön bármilyen módon való értékesítésére vagy nyilvánosságra hozására irányuló tárgyalások megkezdését vagy folytatását és a találmányra vonatkozó modellek, ismertetések, rajzok vagy fényképek külföldre juttatását is. A belföldi értékesítés korlátozása továbbra is csak a hadviselés szempontjából fontos találmányokra nézve tartatik fenn.

A Gazdasági Főtanács határozatának megfelelően kifejezetten kimondatott 7:1.§./1/ bek./ pont:/, hogy a találmánnyal azonos elbírálás alá esnek az iparilag értékesíthető gyártási eljárások és gyártási titkok is.

Az 1.§./2/ bekezdése megegyezik a Vr. 1.§-ának harmadik bekezdésével.

Az 1.§./3/ bekezdése a külföldi értékesítés fogalmát az előzetes tárgyalásokon felmerült kívánalmakhoz képest tágítja.

ad 2.§.

A 2.§./1/ bekezdése a Vr. 1.§-a /1/ bekezdésével összhangban azt állapítja meg, hogy az ország területén kívül lakó külföldieknek találmányaikkal kapcsolatban engedélyt nem kell szerezniük.

A 2.§./2/ bekezdése a jogkereső közönség megnyugtatóására szolgáló deklaratív szabály.

A 2.§./3/ bekezdése az 1.§./1/ bekezdésében foglalt általános szabály alól tesz kivételt, megállapítván, hogy a szabadalmi leírások külföldre juttatásához engedélyre nincs szükség.

ad 3.§.

A 3.§./1-2/ bekezdései figyelemmel az 1.§./1/ bekezdésére és a Gazdasági Főtanács határozatában foglaltaknak felelnek meg, mégis azzal - a bevezetésben már részletesen megokolt - változtatással, hogy a rendelettervezet a Bizottság hatáskörébe utalja a belföldi szabadalmaztatás stb. engedélyezését is.

Az előzetes tárgyalások során a honvédelmi miniszter úr ama kívánságának adott kifejezést, hogy az engedélyezési eljárás során a honvédelem, illetőleg a hadviselés szempontjai továbbra is éppen olyan mértékben érvényesüljenek, mint a múltban. Minthogy nem látszott célszerűnek, hogy ez a kérdés részleteiben is a rendeletben szabályoztassék, a rendelettervezet a honvédelmi miniszter úr kívánságának oly módon tesz eleget, hogy a Bizottság ügyrendjének jóváhagyását a 3.§./3/ bekezdésével az iparügyi és a honvédelmi miniszter urakra bizza.

ad 4.§.

A 4.§./1/ bekezdése a HT. 117.§-a /2/ bekezdésében, illetőleg a Vr. 2.§-a /1/ bekezdésében foglaltakkal van összhangban.

A 4.§./2/ bekezdése a Vr. 3.§-ának első bekezdésében, valamint a 8.§-ának második bekezdésében foglalt rendelkezésekkel áll összhangban.

A 4.§./3/ bekezdése az eddigi jogszabályoktól eltérően úgy rendelkezik, hogy azokban az esetekben, amikor az engedélyt nem szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban kérik, a kérvényt nem a szabadalmi bíróságnál, hanem közvetlenül a Bizottságnál kell benyújtani. A kérvény mellékleteire vonatkozó előírások a Vr. 2.§-ának második bekezdésében foglaltaknak felelnek meg.

A 4.§./4/ bekezdése a HT. 117.§-a /2/ bekezdésében foglalt rendelkezéseket ismétli meg.

ad 5. §.

Az 5. §. az engedély tárgyában hozott határozatról rendelkezik. Rendelkezései lényegében megfelelnek a HT. 117. §-a /3/ bekezdésében, továbbá a Vr. 3. §-a második bekezdésében és 6. §-ának első bekezdésében foglalt rendelkezéseknek. Figyelemmel azonban arra, hogy a Bizottság, illetőleg a Gazdasági Pótanács eljárása az engedélyezés tárgyában a HT-ben előirt tizennégy nap akként nem képpen sen bonyolítható le, a rendelettervezet ezt a határidőt két hónapra emeli fel.

ad 6. §.

A 6. §. változatlanul átveszi a HT.-nek azt a rendelkezését, amely szerint az engedély megadása, illetőleg megtagadása általános hatályu, vagyis valamennyi országra és az 1. §. /1/ bekezdésében felsorolt valamennyi cselekményre vonatkozó, avagy pedig részleges hatályu lehet.

Figyelemmel azonban arra, - miként a bevezetésben már kifejtett - hogy a találmánynak egy országban, pl. belföldön való nyilvánosságra hozatala, ami pedig a szabadalmaztatás eredményeként mulhatatlanul bekövetkezik, szükségképpen maga után vonja azt is, hogy a találmány más országokban is ismeretessé válik, a rendelettervezet az eddigi jogszabályoktól eltérően előírja, hogy a találmány szabadalmaztatásának kérdését egységesen kell elbírálni, és az erre vonatkozó engedélyt valamennyi ország tekintetében vagy meg kell tagadni vagy meg kell adni.

Külön rá kívánok mutatni arra is, hogy amennyiben pl. a találmánynak belföldön való szabadalmaztatásával szemben agály nem merül fel, úgy gazdasági életünknek csak előnye származhat abból, ha ugyanez a találmány külföldön is minél több országban szabadalmi oltalom alá kerül. Ellenkező esetben ugyanis, miután a találmány a szabadalmaztatási eljárás során Magyarországon nyilvánosságra került, azt a külföld minden éllenszolgáltatás nélkül a maga javára hasznosíthatná.

A 6. §. /3/ bekezdése arra vonatkozóan tartalmaz végül rendelkezést, hogy a találmány szabadalmazására vonatkozó engedély hatálya kiterjed a hadviselés szempontjából fontos találmány belföldi értékesítésére is.

ad 7. §.

A 7. §. rendelkezései a Vr. 5. §-ában foglalt rendelkezéseknek felelnek meg.

ad 8. §.

A 8. §. az ország területén kívül lakó külföldieknek a szabadalmi bíróságnál tett találmányi bejelentéseivel kapcsolatos eljárást szabályozza.

A 2. §. értelmében az ország területén kívül lakó külföldieknek engedélyre nincs szükségük. Gondoskodni kellett azonban arról, hogy ezzel a joggal a magyar gazdasági élet kárára visszaélés ne történhessék. Éppen ezért a rendelettervezet úgy intézkedik, hogy a magát

külföldiként megjelölt bejelentőnek - szükség esetén - büntetőjogi felelősségének hangsúlyozásával kiállított nyilatkozatban kell a lakóhelyére és állampolgárságára vonatkozó adatokat közölnie. Amennyiben az ilyen nyilatkozatban foglalt hamis adatok eredményeként a találmány az engedélyezési eljárás alól elvonatnék, a bejelentő a 11.§./1/ bekezdésének pontjában körülírt büncselekmény elkövetésével két évig terjedhető fogházbüntetésnek teszi ki magát.

A 8.§./5/ bekezdése megfelelő rendelkezéseket tartalmaz abban a tekintetben is, hogy a szabadalmaztatási eljárás az állampolgárság kérdésének tisztázása előtt nem indítható meg.

ad 9.§.

A 9.§./1/ bekezdése a HT. 117.§-a /4/ bekezdésétől eltérően úgy rendelkezik, hogy a találmányt az engedélyhek akár általános, akár részleges hatályu megtagadása esetében a megtagadás terjedelmének megfelelő mértékben az állam részére igénybe kell venni. Ennek az a következménye, hogy a találmány tulajdonosának az igénybevételért méltányos kártérítés jár.

MiHTának azt az intézkedését, amely szerint a hadviselés szempontjából fontos találmányok esetében az engedélyt részleges hatállyal oly módon lehetett megtagadni, hogy ezért a feltalálót semmiféle kártalanítás nem illette meg, annál kevésbé lehetett a hadviselés szempontjából különböző találmányokra kiterjeszteni, mert a közeljövőben megjelenő, az újítások díjazásáról szóló kormányrendelet a kormánynak azt az elvi álláspontját szövegezi le, hogy az újítónak a találmányáért vagy az említett rendeletben megállapított díjazás, vagy - ha ő úgy kívánja - szabadalom jár.

Mint hogy az engedély megtagadásával az igénybevétel az előbbieket szerint kényszermentesen együtt jár, az engedély megtagadására pedig a Bizottságnak van hatásköre, az ezzel kapcsolatos igénybevétel elrendelésére is a Bizottságot kellett felhatalmazni.

A 9.§./2/ és /3/ bekezdése a HT.117.§-a /6/ bekezdésének felel meg, azzal az eltéréssel, hogy az ilyen igénybevétel kérdésében az iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel kivül az Országos Tervhivatal elnökével is egyetértve jár el.

ad 10.§.

A 10.§. átmeneti intézkedéseket tartalmaz, amennyiben a Bizottság hatáskörét kiterjeszti azokra az esetekre is, amelyekben a HT.117.§-a szerinti engedélyt a külföldi szabadalmaztatásra stb. korábban már megadták.

-7-

ad 11. §.

A 11. §. tartalmazza a büntető rendelkezéseket.

Az állam érdekeinek hathatósabb védelme szempontjából kívánatosnak látszott kimondani, hogy az itt meghatározott vétségek kísérlete is büntetendő.

ad 12. §.

A 12. §./1/ bekezdése úgy intézkedik, hogy a rendeletben meghatározott vétségek miatt eljárásnak csak a miniszterelnöknek az érdekelt miniszterrel egyetértésben tett feljelentésére, illetve bizonyos esetekben a honvédelmi miniszter feljelentésére van helye. Ez a rendelkezés - legalább is átmenetileg - azért látszik kívánatosnak, mert az újítások díjazásáról kiadandó kormányrendelet folyamánként az állami vállalatoknak, az ipari központoknak, az ipari igazgatóságoknak és a minisztériumoknak számos alkalmazottja fog újításokkal, közöttük iparilag értékesíthető találmányokkal is foglalkozni és kerülhet abba a helyzetbe, - különösen, amíg a legmegfelelőbb eljárás ki nem alakul a gyakorlatban, - hogy a jelen rendelet rendelkezéseit esetleg akaratlanul is megsérti.

A 2/ bekezdésben foglalt rendelkezés a honvédelmi miniszter ur kívánságára biztosítani kívánja, hogy a hadviselés érdekét sértő bűncselekmények minél hathatósabban toroltassanak meg.

A/3/ bekezdés a Vr. 9. §-ának utolsó bekezdésében és 10. §-ában foglalt rendelkezéseket foglalja egybe.

ad 13. §.

E § átmeneti intézkedéseket tartalmaz a honvédelmi miniszter ur vonatkozó kívánságával teljes összhangban.

ad 14. §.

Ez a §, amely a rendelet hatálybalépéséről intézkedik, egyben hatályon kívül helyezi a HT.-nek az iparilag értékesíthető találmányokkal foglalkozó §-ait, valamint egész terjedelmében a Vr.-et.

Budapest, 1948. évi november hó 29. napján.

Kossa István s.k.
iparügyi miniszter.

A kiadmány hitelével

Korompay László
Korompay László:
irodavezető.

zeti vállalatok tevékenységével kapcsolatban az iparügyi miniszter és a Gazdasági Főtanács főtitkára, amennyiben egyetértésre jutnak a megállapított szöveget kormányhatározatként kiadhatják.

✓ 26./

Iparügyi miniszter: előterjeszti

Vaslatát az ipartestületi tagsági kény-
ser megszüntetése tárgyában.

Minisztertanács az előterjesztést
elfogadta.

✓ 27./

Iparügyi miniszter: bejelenti,

gy a tárgysorozaton 3./ sorszám alatt
ereplő előterjesztését a Találmányok
tékesítését Engedélyező Bizottság lé-
sítése tárgyában a napirendről leve-
l, miután az még nincs kitárgyalva.

Minisztertanács a bejelentést tu-
domásulvette.

✓ 28./

Iparügyi miniszter: előterjesz-

javaslatát Sportárutermelő Nemzeti
Vállalat alapítása tárgyában.

Minisztertanács az előterjesztéshez
hozzájárult.

✓ 29./

Iparügyi miniszter: előterjesz-

javaslatát Alumíniumkohó Nemzeti Váll-
alat alapítása tárgyában.

Minisztertanács az előterjesztés-
hez hozzájárult.

✓ 30./

Iparügyi miniszter: előterjeszti

Vaslatát Alumíniumárugyár Nemzeti Váll-
alat alapítása tárgyában.

Minisztertanács az előterjesztés-
hez hozzájárult.

J 31./

Iparügyi miniszter: előterjeszti

Vaslatát Híradástechnikai Ipari Központ